

Glossary for IME ICC, 2 April 2004 (updated following recommendations of the IME ICC2, Buenos Aires meeting August 2004) revised 20 Sept. 2005

IME ICC SÕNASTIK (seisuga 20. sept. 2005)

Sõnastik sisaldab rahvusvaheliste kataloogimispõhimõtete deklaratsioonis kasutatud terminite määratlusi.

agent (*agent*) – isik (autor, kirjastaja, skulptor, toimetaja, dirigent jne), rühm (organisatsioon, ettevõte, raamatukogu, orkester, riik, liit jne) või automaat (meteoroloogiasinstrument, translaatorprogramm jne), millel on oma osa ressursi elutsüklis [allikas: DCMI Agents Working Group, tööversioon]

atribuut (*attribute*) – olemit iseloomustav tunnus; atribuut võib olla olemile loomuomane või omistatud [allikas: FRBR]

autor (*author, creator*) – teose intellektuaalse või kunstilise sisu eest vastutav olem [allikas: IME ICC]
vaata ka agent

bibliograafiline ressurss (*bibliographic resource*) – mingi kehastus või eksemplar

bibliokirje (*bibliographic description, bibliographic record*) –
1) bibliograafiaandmete kogum, mis kirjeldab bibliograafilist ressursi ja mille abil on võimalik seda identifitseerida [allikas: ISBD(CR)]
2) andmelementide kogum, mis kirjeldab kehastusi, võimaldab nendele juurdepääsu ning identifitseerib vastavad teosed ja väljendused [allikas: IME ICC]

eksemplar (*item*) – kehastuse üksikjuht [allikas: FRANAR, FRBR]

formaalkataloogimine (*descriptive cataloguing*) – kataloogimise osa, mille käigus esitatakse kirjeldavad andmed ja sisukirjeldusse mittepuutuvad otsielemendid [allikas: IME ICC]
vaata ka reaalkataloogimine

füüsiline vorm (*physical format*) – originaal- ja asenduskehastuse atribuut: ümbris või kandja, millele või millesse teose väljendus on jäädvustatud, nt raamat, laserplaat, MP3, videokassett, DVD, mikrofilm, fail, kaart, gloobus, partituur [allikas: IME ICC]

isik (*person*) – indiviid või indiviidi või rühma loodud ja omaks võetud kujutlusisik [allikas: FRBR, kohandatud FRANARis]

kehastus (*manifestation*) – teose väljenduse materiaalne realisatsioon [allikas: FRANAR, FRBR]

kogu (*collection* 1) – bibliograafiliste ressursside kogum, mille on loonud või mida hoiab mingi asutus [allikas: IME ICC]

kogumik (*collection 2*) – mitme koos avaldatud teose kogum [allikas: IME ICC]

koht (*place*) – maa-ala või paik [allikas: FRBR]

kollektiiv (*corporate body*) – organisatsioon või isikute või organisatsioonide rühm, millel on identifitseeriv nimi ja mis tegutseb või võib tegutseda tervikuna [allikas: kohandatud FRANARist, FRBRist]

kontrollitav nimevorm (*controlled form of name*) – olemile antud nime normitud või variantvorm, mis on moodustatud teatud reeglite järgi ja jäädvustatud normikirjes, et võimaldada juurdepääsu biblio- ja normikirjetele [allikas: IME ICC]

vaata ka nimi, normikirje, normpealdis, otsielement

leppenimi (*conventional name*) – ametlikust nimest erinev nimi, mille järgi kollektiiv, koht või ese on tuntuks saanud [allikas: kohandatud AACR2ist]

mõiste (*concept*) – abstraktse mõtlemise üksus [allikas: FRANAR, FRBR]

nimi (*name*) – tähed, numbrid ja/või sõnad, mille järgi olemit teatakse; hõlmab nii isikuid, suguvõsasisid, kollektiive, objekte, mõisteid ja kohti tähistavaid nimesid ja nimetusi kui ka teosele, väljendusele, kehastusele või eksemplarile antud pealkirju [allikas: FRBR, kohandatud FRANARis]

vaata ka kontrollitav nimevorm

normikirje (*authority record*) – normandmestiku kirje, mille põhielemendiks on vastutava kataloogimisasutuse kehtestatud normpealdis olemit (agendi, teose/väljenduse või aineala) tähistamiseks [allikas: IME ICC]

vaata ka kontrollitav nimevorm, normpealdis, otsielement

normpealdis (*authorized heading*) – ühtne kontrollitav otsielement olemit tähistamiseks [allikas: IME ICC]

vaata ka kontrollitav nimevorm, normikirje, otsielement

objekt (*object*) – materiaalne asi [allikas: FRBR]

otsielement (*access point*) – nimi, termin, kood vms, mille järgi saab biblio- või normikirjet leida [allikas: FRANAR]

reaalkataloogimine (*subject cataloguing*) – kataloogimise osa, mille käigus esitatakse märksõnad ja/või liigiindeksid [allikas: IME ICC]

vaata ka formaalkataloogimine

suguvõsa (*family*) – isikud, kes on omavahel seotud sünni, abielu, lapsendamise või muu õigusliku aluse kaudu [allikas: FRANAR, kohandatud IME ICC poolt]

sündmus (*event*) – üritus või juhtum [allikas: FRANAR, FRBR]

teos (*work*) – piiritletud intellektuaalne või kunstiline looming (st loomingu sisu)
[allikas: FRANAR, FRBR, kohandatud IME ICC poolt]

võtmepealkiri (*key-title*) – ISSN Võrgu poolt antud ja ISSNiga lahutamatult seotud ainuline pidevväljaande nimi. Võtmepealkiri võib olla samane põhipealkirjaga. Ainulisuse tagamiseks võib võtmepealkiri olla moodustatud põhipealkirjast ja täpsustavatest elementidest nagu väljaandja nimi, ilmumiskoht, editsiooniandmed jms (vt ISSN Manual) [allikas: ISBD(CR)]

väljendus (*expression*) – teose intellektuaalne või kunstiline realisatsioon [allikas: FRANAR, FRBR]

ühtluspealkiri (*uniform heading*) –

1) eriotstarbeline pealkiri teose või väljenduse identifitseerimiseks kataloogimisel ning teose/väljenduse juurde kuuluvate väljenduste/kehastuste paigutamiseks kasutajakuval; ühtluspealkirjaks on näiteks kollokatsiooniks kasutatav koondpealkiri või tingpealkiri, järjestuse korraldamiseks kasutatav vormipealdis, ainuline pealkiri ühe ja sama pealkirjaga teoste eristamiseks [allikas: kohandatud AACR2ist]

2) normitud vorm, mille abil teose eri pealkirjade all ilmunud kehastused otsingu tarbeks kokku koondatakse või omavahel seostatakse [allikas: GARR]

Allikad

AACR2 – Anglo-American cataloguing rules. – 2nd edition, 2002 revision. – Ottawa: Canadian Library Association; London: Chartered Institute of Library and Information Professionals; Chicago: American Library Association, 2002- .

DCMI Agents Working Group – Dublin Core Metadata Initiative, Agents Working Group. [Web page, 2003]: <http://dublincore.org/groups/agents/> (töödokument).

FRANAR – Functional requirements and numbering of authority records: a conceptual model – draft 2003 (töödokument).

FRBR – Functional requirements for bibliographic records: final report. – Munich: Saur, 1998. (IFLA UBCIM publications new series; v. 19).

GARR – Guidelines for authority records and references. 2nd ed., rev. – Munich: Saur, 2001. (IFLA UBCIM publications new series; v. 23).

IME ICC – IFLA Meeting of Experts on an International Cataloguing Code (1st: Frankfurt: 2003), osalejate soovitusel.

ISBD(CR) – ISBD(CR): International standard bibliographic description for serials and other continuing resources. – Munich: Saur, 2002. (IFLA UBCIM publications new series; v. 24).

Vaata ka MulDiCat: <http://subito.biblio.etc.tu-bs.de/muldicat/>

Tõlkinud / translated into Estonian by Sirje Nilbe